

2012

Fra omstilling til vækst

- Statusrapport om globaliseringsindsatsen for afskedigede fra den nordjyske fremstillingsindustri – marts 2012

1. Indledning

Frederikshavn Kommune har i samarbejde med Region Nordjylland modtaget 55 mio. kr. fra EU's Globaliseringsfond til en ekstraordinær indsats for personer, der er blevet afskediget fra den nordjyske fremstillingsindustri. Ansøgningen til globaliseringsfonden tager sit afsæt i de mange afskedigelser hos MAN Diesel i Frederikshavn i 2009. Det er kompetenceudvikling af ca. 1000 afskedige fra denne virksomhed og andre virksomheder inden for branchen, der er udgangspunktet for projekt "Fra omstilling til vækst". Formålet med indsatsen er at hjælpe de berørte arbejdstagere med at finde og fastholde ny beskæftigelse.

Det skal bemærkes, at det kun er globaliseringsramte ledige, der kan blive omfattet af indsatsen. Genbeskæftigede er derfor ikke en del af målgruppen for projektet, med mindre de bliver ledige igen undervejs i projektperioden, som løber frem til april 2012.

2. Hvad kendetegner de globaliseringsramte

Omkring 60 pct. af den samlede bruttogruppe er medlem af 3F (227 personer) eller Metal (383 personer), jf. tabel 1.

De fleste er mellem 25 og 54 år, jf. tabel 1. Kun 29 personer er under 25 år, og 20 personer er over 65 år.

Der er relativt få kvinder i bruttogruppen, kun 91 svarende til 9 pct. Det skyldes, at industrien er en branche med en stor overvægt af mænd beskæftiget.

Tabel 1. De globaliseringsramte fordelt på køn, alder og a-kasse

		Bruttogruppe				Deltagergruppe				Ej deltagere			
		3F	Metal	Øvrige a-kasser	I alt	3F	Metal	Øvrige a-kasser	I alt	3F	Metal	Øvrige a-kasser	I alt
I alt	I alt	227	383	378	988	32	58	17	107	195	325	361	881
	15-24 år	6	8	15	29	0	0	0	0	6	8	15	29
	25-54 år	170	292	291	753	29	45	10	84	141	247	281	669
	55-64 år	51	81	54	186	3	13	7	23	48	68	47	163
	Over 65 år	0	2	18	20	0	0	0	0	0	2	18	20
Kvinder	I alt	13	10	68	91	2	3	3	8	11	7	65	83
	15-24 år	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1
	25-54 år	11	8	60	79	2	2	3	7	9	6	57	72
	55-64 år	2	2	7	11	0	1	0	1	2	1	7	10
	Over 65 år	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mænd	I alt	214	373	310	897	30	55	14	99	184	318	296	798
	15-24 år	6	8	14	28	0	0	0	0	6	8	14	28
	25-54 år	159	284	231	674	27	43	7	77	132	241	224	597
	55-64 år	49	79	47	175	3	12	7	22	46	67	40	153
	Over 65 år	0	2	18	20	0	0	0	0	0	2	18	20

Der er 107 ledige, der har deltaget i projekt "Fra omstilling til vækst". Fordelingen på køn, alder og a-kasse adskiller sig ikke væsentligt fra bruttogruppen, jf. tabel 1. Dog er der ingen under 25 år, der har deltaget i projektet. Der er heller ingen over 65 år, der har deltaget, men der er også tale om en gruppe, der er tæt på tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

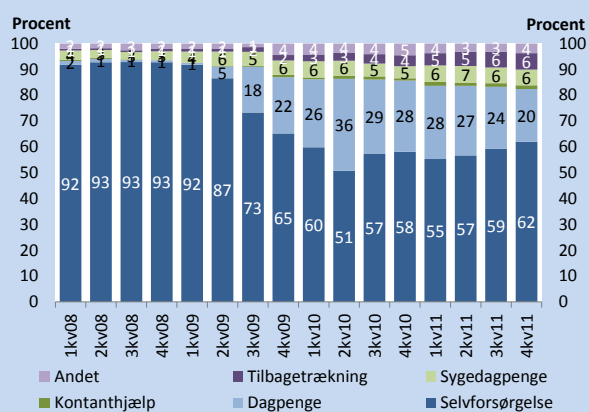
3. Resultatudviklingen for den samlede gruppe af globaliseringsramte (bruttogruppen)

Figur 1 og 2 viser udviklingen i forsørgelsesstatus for bruttogruppen af afskedigede globaliseringsramte i henholdsvis procent og absolutte tal.

Frem til og med 1. kvartal 2009 var andelen af selvforsørgende¹ i gruppen på mere end 90 pct., da afskedigelserne ikke var effektueret på dette tidspunkt. Ca. 4 pct. af gruppen var sygemeldte.

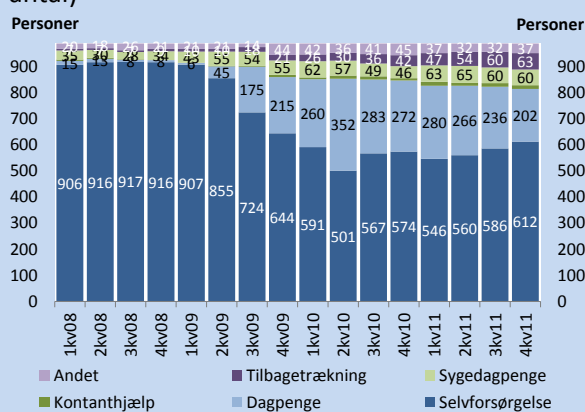
Fra 2. kvartal 2009 til 2. kvartal 2010 faldt andelen af selvforsørgende i takt med, at afskedigelserne trådte i kraft. I 2. kvartal 2010 – hvor andelen af selvforsørgende var lavest - var ca. halvdelen af gruppen selvforsørgende. Der er således en relativ stor del af de globaliseringsramte, der aldrig er blevet ledige, enten fordi den varslede afskedigelse ikke blev effektueret, eller fordi de er gået direkte i job et andet sted uden en mellemliggende ledighedsperiode.

Figur 1: Forsørgelsesstatus for den samlede bruttogruppe af globaliseringsramte (procent)

Kilde: DREAM og mplys beregninger
 Note: Opgørelsen omfatter 988 personer, da det ikke har været muligt at skaffe cpr-numre på alle omfattede

Figur 2: Forsørgelsesstatus for den samlede bruttogruppe af globaliseringsramte (absolutte antal)

Kilde: DREAM og mplys beregninger
 Note: Opgørelsen omfatter 988 personer, da det ikke har været muligt at skaffe cpr-numre på alle omfattede

Fra 3. kvartal 2010 begyndte andelen af selvforsørgende at stige igen, fordi nogle af de fratrådte ledige fandt nyt arbejde, jf. figur 1. Andelen er - med mindre udsving – fortsat med at stige frem til 4. kvartal 2011.

Ved udgangen af 4. kvartal 2011 var 62 pct. af bruttogruppen selvforsørgende, jf. figur 1, svarende til 612 personer (figur 2). Heraf var 512 i beskæftigelse som lønmodtagere (jf. figur 3 nedenfor), mens de øvrige var enten selvstændige, på SU, forsørget af ægtefælle m.v.

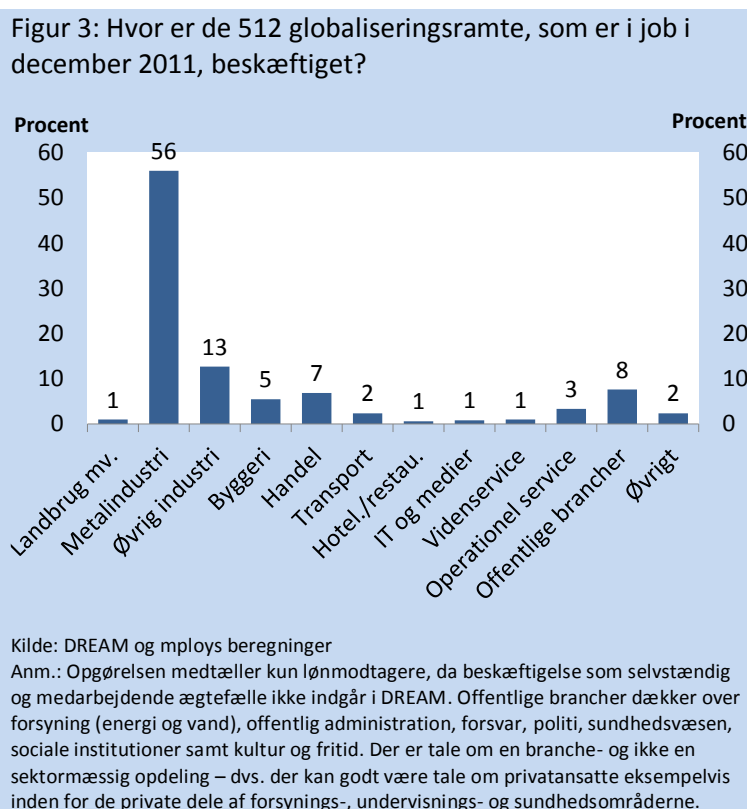
38 pct. af bruttogruppen var fortsat på offentlig forsørgelse i 4. kvartal 2011, heraf størstedelen på dagpenge (20 pct. svarende til 202 personer), jf. figur 1 og 2. En mindre del af gruppen var på kontanthjælp (1 pct.) eller sygedagpenge (6 pct.), mens 6 pct. havde trukket sig helt tilbage fra arbejdsmarkedet på efterløn eller pension.

¹ Selvforsørgende omfatter primært personer i lønmodtagerbeskæftigelse, men det kan også være selvstændige, personer på SU, eller f.eks. personer der er forsørget af ægtefælle.

Det er værd at bemærke, at andelen på dagpenge er faldet en del fra 2. kvartal 2010 til 4. kvartal 2011. Det er dermed lykkedes en stor del af de ledige at få ny beskæftigelse på trods af, at regionen har været ramt af nedskæringer og afskedigelser. Helt konkret er antallet af dagpengemodtagere faldet med 150 personer i perioden. Enkelte af dem er kommet på sygedagpenge eller har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, men hovedparten er blevet selvforsørgende.

Ved udgangen af 4. kvartal 2011 var 512 af de globaliseringsramte i lønmodtagerbeskæftigelse, jf. figur 3. Det er lidt færre end ved udgangen af 3. kvartal 2011, hvor 529 var i lønmodtagerbeskæftigelse. Da det samlede antal selvforsørgende er steget fra 3. til 4. kvartal 2011, jf. figur 2, så skyldes faldet i lønmodtagerbeskæftigelsen, at flere er blevet selvstændige, er påbegyndt uddannelse eller bliver forsørget på anden vis (f.eks. af ægtefælle).

Ud af de 512 i lønmodtagerbeskæftigelse var 56 pct. beskæftiget i metalindustrien og var dermed blevet i den samme hovedbranche, som de blev afskediget fra. Det skal dog bemærkes, at metalindustrien er en meget bred branche, og de pågældende personer kan dermed godt beskæftige sig med andre områder og funktioner nu end i deres tidligere job.

13 pct. var i beskæftiget i øvrig industri, mens 8 pct. var overgået til offentlige brancher og 7 pct. til handel, jf. figur 3.

4. Resultatudviklingen for de globaliseringsramte, der ikke har deltaget i "Fra omstilling til vækst"

Figur 4 og 5 viser udviklingen i forsørgelsesstatus for de globaliseringsramte, der ikke har deltaget i aktiviteter under "Fra omstilling til vækst", i henholdsvis procent og absolutte tal.

Udviklingstendenserne minder om bruttogruppens, jf. afsnit 2.

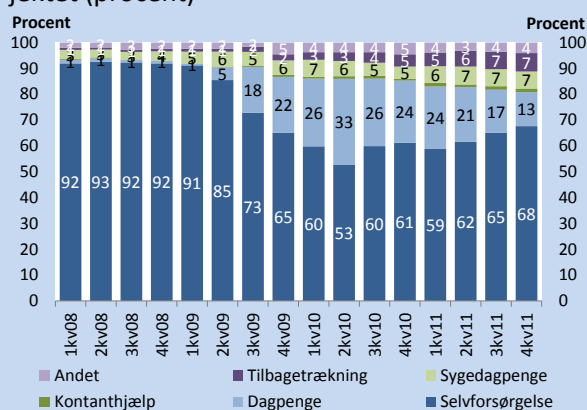
Fra 2. kvartal 2009 til 2. kvartal 2010 faldt andelen af selvforsørgende i takt med, at afskedigelserne trådte i kraft. I 2. kvartal 2010 – hvor andelen af selvforsørgende var lavest - var 53 pct. af gruppen selvforsørgende.

Fra 3. kvartal 2010 begyndte andelen af selvforsørgende at stige igen, fordi nogle af de fratrådte ledige fandt nyt arbejde, jf. figur 1. Andelen er - med mindre udsving – fortsat med at stige frem til 4. kvartal 2011.

Gruppen adskiller sig fra den samlede bruttogruppe ved, at andelen af selvforsørgende er højere – 68 pct. i 4. kvartal 2011 sammenlignet med 62 pct. i bruttogruppen. Det er meget naturligt, da årsagen til den manglende deltagelse i "Fra omstilling til vækst" for manges vedkommende vil være, at de er kommet i beskæftigelse.

Der er dog 116 i gruppen af ikke-deltagere, der fortsat er på dagpenge i 4. kvartal 2011, jf. figur 2, og som potentielt kunne have haft gavn af at deltage i projektet, men som af forskellige grunde har fravalgt det. Projektet var dog ikke afsluttet på det tidspunkt, og nogle kan have deltaget efterfølgende.

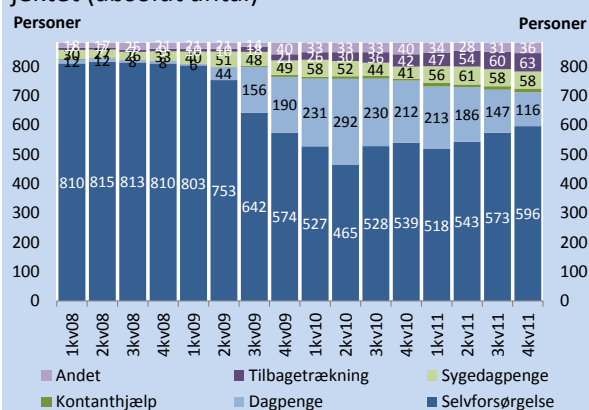
Figur 4: Forsørgelsesstatus for den gruppe af globaliseringsramte, der ikke har deltaget i projektet (procent)

Kilde: DREAM og mploy's beregninger

Note: Opgørelsen omfatter 988 personer, da det ikke har været muligt at skaffe cpr-numre på alle omfattede

Figur 5: Forsørgelsesstatus for den gruppe af globaliseringsramte, der ikke har deltaget i projektet (absolutte antal)

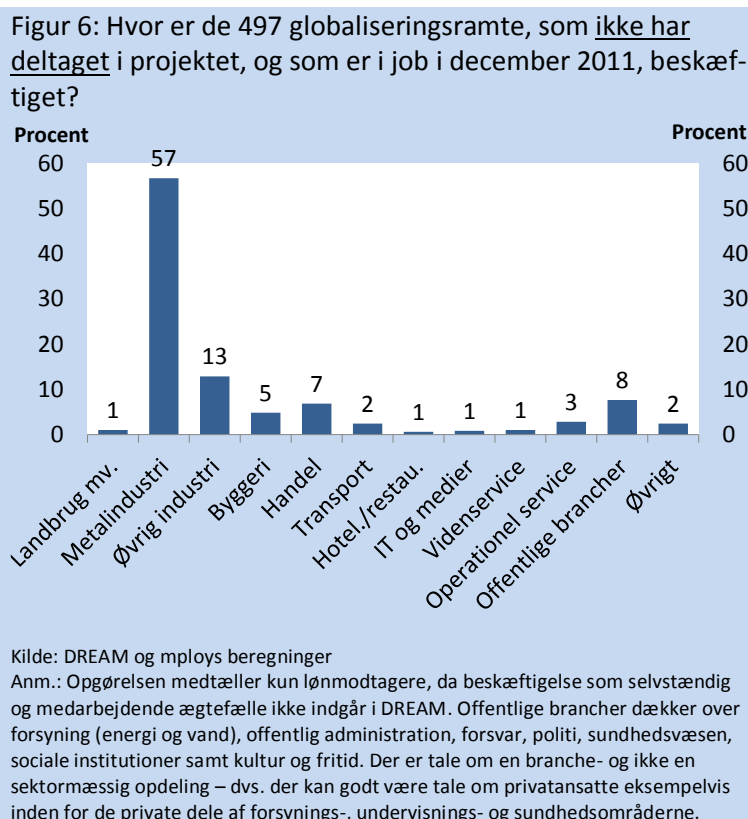

Kilde: DREAM og mploy's beregninger

Note: Opgørelsen omfatter 988 personer, da det ikke har været muligt at skaffe cpr-numre på alle omfattede

Ved udgangen af 4. kvartal 2011 var 497 af de globaliseringsramte, der ikke har deltaget i indsatsen, i lønmodtagerbeskæftigelse, jf. figur 6. Heraf var 57 pct. beskæftiget i metalindustrien og var dermed blevet i den samme hovedbranche, som de blev afskediget fra.

Branchefordelingen for de lønmodtagerbeskæftigede, der ikke har deltaget i projektet, minder i store træk om den for den samlede bruttogruppe, jf. afsnit 3.

Nogle af de personer, der som udgangspunkt var omfattet af indsatsen, er efterfølgende flyttet væk fra regionen, hvilket er en medvirkende årsag til ikke at deltage i aktiviteter. Samlet er 91 globaliseringsramte fraflyttet Nordjylland frem til udgangen af 4. kvartal 2011.

Ca. 2/3 af de fraflyttede er aktuelt selvforsørgende, jf. tabel 2. Det indikerer, at årsagen til fraflytning fra regionen er, at de har fået job i en anden del af landet, og det vidner om, at gruppen er villig til at bevæge sig derhen, hvor jobbene er.

22 pct. af de fraflyttede er på dagpenge, jf. tabel 2. Der kan både være tale om personer, der er flyttet pga. job, men efterfølgende er blevet ledige igen, eller personer der er flyttet, mens de var ledige.

Tabel 2: Forsørgelsesstatus ved udgangen af 4. kvartal 2011 for de globaliseringsramte, der er fraflyttet Nordjylland

Status	Selvforsørgende	Dagpenge	Kontanthjælp	Sygedagpenge	Tilbagebetaling	Andet
Pct.	68	22	0	6	2	2

6 pct. af de fraflyttede er aktuelt sygemeldte, mens ingen fra gruppen er på kontanthjælp. 2 pct. af fraflytterne har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, jf. tabel 2.

5. Forsørgelsesstatus for de globaliseringsramte, der har deltaget i ”Fra omstilling til vækst”

Der er 107 globaliseringsramte, der har deltaget i aktiviteter under ”Fra omstilling til vækst”.

Udviklingen i forsørgelsesstatus for den del af de globaliseringsramte, der har fået en indsats, minder i starten af perioden om bruttogruppens med en andel af selvforsørgende på mere end 90 pct. frem til og med 2. kvartal 2009. Herefter faldt andelen af selvforsørgende i takt med, at afskedigelserne trådte i kraft, jf. figur 7.

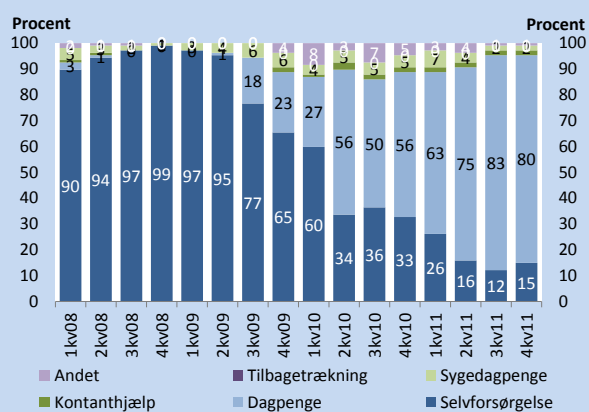
Deltagergruppen adskiller sig fra den samlede bruttogruppe ved, at andelen af selvforsørgende – med enkelte mindre udsving – er fortsat med at falde, jf. figur 7. Der er dog sket en lille stigning i andelen af selvforsørgende fra 3. til 4. kvartal 2011, og det kan være et udtryk for, at effekten af indsatsen er ved at træde ind. Der er dog tale om en stigning på kun 3 personer, så det er for tidligt at vurdere, om det er et udtryk for en blivende udvikling.

Ved udgangen af 4. kvartal 2011 var 15 pct. af deltagergruppen selvforsørgende, jf. figur 7. Det svarer til 16 personer, jf. figur 8.

Langt hovedparten (80 pct.) af deltagerne er fortsat ledige på dagpenge. Det svarer til 86 personer.

Årsagen til den høje andel på dagpenge er, at projektet ikke var afsluttet på måletidspunktet, og da deltagelse i projektet kræver, at man er ledig, vil der pr. definition være end høj andel ledige i deltagergruppen. Den reelle effekt af ”Fra omstilling til vækst” vil derfor først kunne måles på et senere tidspunkt.

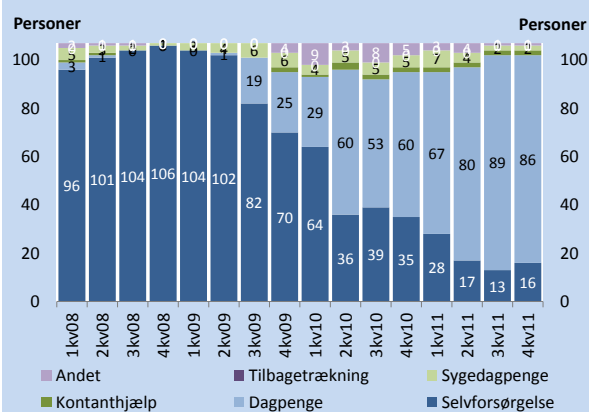
Figur 7: Forsørgelsesstatus for gruppen af globaliseringsramte, der har deltaget i projektet (procent)

Kilde: DREAM og mplys beregninger

Note: Opgørelsen omfatter 988 personer, da det ikke har været muligt at skaffe cpr-numre på alle omfattede

Figur 8: Forsørgelsesstatus for gruppen af globaliseringsramte, der har deltaget i projektet (absolut antal)

Kilde: DREAM og mplys beregninger

Note: Opgørelsen omfatter 988 personer, da det ikke har været muligt at skaffe cpr-numre på alle omfattede

Af de 16 deltagere, der var selvforsørgende ved udgangen af 4. kvartal 2011, var 15 kommet i lønmodtagerbeskæftigelse. Heraf var 33 pct. beskæftiget i metalindustrien og var dermed blevet i den samme hovedbranche, som de blev afskediget fra, jf. figur 9.

Gruppen skiller sig ud fra den samlede bruttogruppe, idet en relativ stor del har skiftet branche. Hele 27 pct. er beskæftiget i byggeriet, og 20 pct. i den offentlige sektor, jf. figur 9. Det ser dermed ud til, at deltagerne i "Fra omstilling til vækst" er mere fagligt mobile end den samlede bruttogruppe. Det skal dog bemærkes, at opgørelsen kun baserer sig på et meget lille antal (15), så der kan ikke drages endelige konklusioner herom på nuværende tidspunkt.

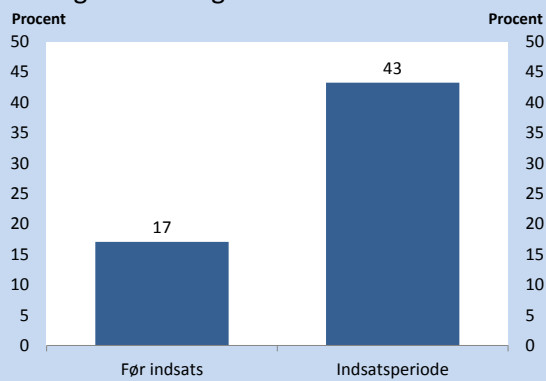
6. Hvilken indsats har deltagerne i "Fra omstilling til vækst" fået?

"Fra omstilling til vækst" har medført en intensiveret indsats for deltagerne i projektet, idet aktiveringsgraden er steget efter opstart af projektet.

Hvor deltagerne før projektstart var i aktivering i gennemsnit 17 pct. af tiden, har de i indsatsperioden været i aktivering 43 pct. af tiden, jf. figur 10. Aktiveringsgraden er dermed mere end fordoblet.

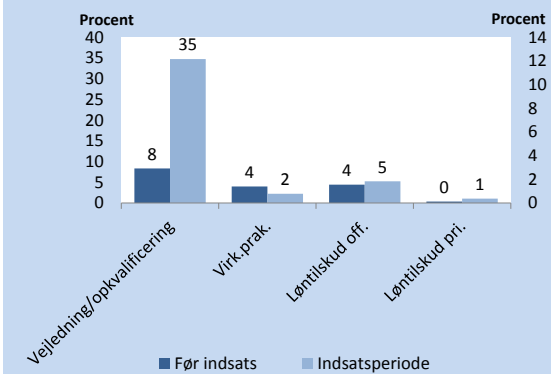
Den stigende aktiveringsgrad har især medført en øget deltagelse i vejledning og opkvalificering, jf. figur 11. Det hænger sammen med, at det primære formål med globaliseringsindsatsen er at omskole/efteruddanne deltagerne til andre brancher med bedre jobmuligheder end industrien.

Figur 10: Hvor stor en andel af tiden er globaliseringsramte ledige i aktivitet hhv. før og efter globaliseringsindsatsens start?

Kilde: DREAM og mploy's beregninger
 Anm.: Før indsats er defineret som perioden fra starten af 2008 til april 2011 – indsatsperioden er fra maj 2011 til september 2011 (nyste dato i DREAM)

Figur 11: Aktiveringsgraden for globaliseringsramte ledige fordelt på aktiveringsredskaber

Kilde: DREAM og mploy's beregninger
 Anm.: Før indsats er defineret som perioden fra starten af 2008 til april 2011 – indsatsperioden er fra maj 2011 til september 2011 (nyste dato i DREAM)